

Heel trots

OPGETEKEND DOOR MARJAN BROUWERS ELMER STERKEN

De foto die ik op 5 oktober met mijn telefoon maakte van Ben Feringa tussen juichende studenten is de hele wereld overgegaan. We hadden net gehoord dat hem de Nobelprijs voor Scheikunde was toegekend, 63 jaar nadat Frits Zernike de Nobelprijs voor Natuurkunde had gewonnen. Op Twitter is die foto 73.000 keer bekeken, hij was te zien in De Wereld Draait Door en stond op de voorpagina van *de Volkskrant*. Het is technisch niet eens een goede foto, maar ik drukte af op het goede moment. Je ziet Ben staan, rustig en bescheiden als hij is, en je ziet de blijdschap van de mensen om hem heen. Je ziet ook de diversiteit: in zijn lab werken mensen van zeventien nationaliteiten. Deze prijs is niet alleen prachtig voor Ben zelf, zijn instituut, de faculteit en de universiteit, maar voor de hele omgeving. Het belangrijkste voor ons is de spirit die we erdoor uitstralen. Ben Feringa heeft Groningen weer helemaal op de kaart gezet, nationaal en internationaal en daar zijn we met z'n allen trots op.

Die mooie middag in oktober kreeg Ben in de collegezaal van Scheikunde een staande ovatie van zeker tien minuten. Dat was een emotioneel moment. En toch had hij de tegenwoordigheid van geest om op de persconferentie erna meteen te beginnen over het belang van wetenschap. Fundamenteel onderzoek doen betekent dat je je op onbekend terrein begeeft. Dat kost veel tijd en je kunt niet van tevoren zeggen wat het maatschappelijk nut zal zijn en zelfs niet of experimenten leiden tot tastbare toepassingen. Zoals Ben het uitdrukt: dat wisten de gebroeders

Wright ook niet toen ze voor het eerst dertig meter vlogen in hun 'zeepkist'. Exploratief onderzoek kan ook mislukken. Tegelijkertijd kan een onbedoeld effect leiden tot een prachtige ontdekking. Ben stimuleert zijn studenten dan ook om risico te nemen en te ervaren dat experimenten anders kunnen uitpakken dan je verwacht. Wetenschappers als hij moet je de tijd geven te verkennen, puzzelen en uit te proberen. Dat is ongelooflijk belangrijk om de wetenschap verder te brengen. Iemand moet dat doen en daarvoor is lef, doorzettingsvermogen, tijd, mankracht en geld nodig.

Deze Nobelprijs komt niet uit de lucht vallen. Ben heeft eerder prestigieuze prijzen in de wacht gesleept voor zijn onderzoek en is daarmee een fantastische ambassadeur voor de wetenschap en voor Groningen, waar hij – op zes jaar bij Shell na – altijd heeft gestudeerd en gewerkt. Deze prijs betekent veel voor ons allemaal: voor onze rankings, het verkrijgen van subsidies en het aantrekken van internationale studenten en wetenschappers. In feite is de Nobelprijs een kwaliteitsstempel voor je universiteit. Ben vindt dat hij veel te danken heeft aan de RUG en gaf daarom op 30 november een Nobelprijslezing in de Martinikerk. Op 10 december is hij in Stockholm en zit hij op het podium met de andere winnaars. Al zal Bob Dylan er helaas niet bij zijn. Ik vind het een eer dat Ben Sibrand Poppema en mij heeft uitgenodigd om erbij te zijn. Zoiets maak je waarschijnlijk maar eens in je leven mee. Ik kijk ernaar uit!

Elmer Sterken, rector magnificus